

DAAN THOMASSEN
MACHTELD HOUBEN

DATUM
19 juli 2017

VERSIE
1

CO₂ REDUCTIEPLAN

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Leeswijzer	3
2	Energiebeoordeling	4
2.1	Controle op inventarisatie van emissies	4
2.2	Identificatie grootste verbruikers	4
2.3	Voorgaande energiebeoordelingen	4
2.4	Verbeterpotentieel	5
3	Hoofddoelstelling.....	6
3.1	Vergelijking met sectorgenoten.....	6
3.2	Hoofddoelstelling	6
3.2.1	Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark.....	7
3.2.2	Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik kantoren	7
4	Maatregelen reductieplan	8
5	Participatie sector- en keteninitiatieven	10
5.1	Actieve deelname	10
5.2	Lopende initiatieven.....	10
	Bijlage A Inventarisatie sector- en keteninitiatieven	12

1 Inleiding

In dit document worden de scope 1 en 2 CO₂-reductiedoelstellingen van Stork Nederland BV gepresenteerd en de voortgang van de CO₂-reductie beoordeeld. Voorafgaand hieraan is de CO₂ footprint voor scope 1 en 2 opgesteld conform ISO 14064-1 en het GHG Protocol.

Voor het bepalen van de CO₂-reducerendemaatregelen die binnen Stork Nederland BV toegepast kunnen worden, is eerst een inventarisatie van mogelijke reductiemaatregelen uitgevoerd. Deze inventarisatie is beschreven in bijlage A van dit document. Aan de hand van de maatregelen die voor Stork Nederland BV relevant zijn, is vervolgens het CO₂-reductieplan opgesteld. Hierin worden de reductiedoelstellingen en de daarbij behorende maatregelen beschreven.

In hoofdstuk 2 van dit document wordt de energiebeoordeling beschreven waarin een analyse is uitgevoerd over de voortgang in CO₂-reductie en mogelijke verbeterpunten. In hoofdstuk 3 worden vervolgens de doelstellingen beschreven. Het concrete plan van aanpak en de status van de uit te voeren maatregelen is weergegeven in hoofdstuk 4.

Dit reductieplan is opgesteld in overleg met en met goedkeuring van het management. De voortgang in (sub)doelstellingen en maatregelen wordt ieder half jaar beoordeeld.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter onderbouwing van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

Hoofdstuk in dit document	Eis in de CO₂-Prestatieladder
Hoofdstuk 2: Energiebeoordeling	2.A.3
Hoofdstuk 3: Hoofddoelstelling	3.B.1
Hoofdstuk 4: Maatregelen reductieplan	3.B.1
Hoofdstuk 5: Grafiek Voortgang CO₂-reductie	3.B.1
Hoofdstuk 6: Participatie sector- en keteninitiatief	3.D.1 en 3.D.2
Bijlage A	1.D.1
Bijlage B	1.B.1
Bijlage C	1.B.1

2 Energiebeoordeling

Het doel van de energiebeoordeling is de huidige en de historische energieverbruiken van Stork Nederland BV in kaart te brengen. Vanuit Stork Nederland BV zijn er energiescans uitgevoerd per locatie en op holding niveau. Alle energiestromen en mogelijke reductiemaatregelen zijn hierin onderzocht en de uitkomsten hiervan in kaart gebracht in een Energie Audit rapport. Dit rapport betreft een samenvatting van gegevens uit de verschillende vestigingsrapportages, aangevuld met gegevens op holdingniveau.

De energieaudits zijn uitgevoerd door medewerkers van Stork Nederland BV onder begeleiding van een externe partij. Tijdens de energie audits is gekeken naar de energiesituatie in de processen, gebouwen en faciliteiten. De energiestromen zijn met behulp van energiebalansen in kaart gebracht en geanalyseerd. Besparingsmaatregelen zijn bepaald op basis van een rondgang door de vestigingen, het invullen van de Erkende Maatregellijsten voor energiebesparing voor “Metalelektro & MKBmetaal” en “Kantoren”. In veel gevallen is dit aangevuld met maatregelen uit een brainstormsessie met betrokken medewerkers van de vestiging. Voor geïdentificeerde maatregelen zijn de investeringskosten, de energiebesparing en de terugverdientijd bepaald. Iedere vestiging heeft op basis van de rapportage een Plan van Aanpak opgesteld.

Een vervoersaudit is apart uitgevoerd op ondernemingsniveau. De vervoersaudit betreft het vervoer van en naar alle locaties. In de rapportage ligt de nadruk op het lease-wagenpark, aangezien dit het eenvoudigst kan worden beïnvloed.

Het rapport geeft minimaal 80% van de energiestromen weer. Zo zijn door deze analyse de grootste verbruikers geïdentificeerd en kan daar individueel op gestuurd worden. Daardoor kunnen de belangrijkste processen die bijdragen aan CO₂-uitstoot effectief aangepakt worden. Voor de gegevens verwijzen wij naar het rapport ‘Stork Nederland BV Ondernemingsrapportage Energie Audit’ inclusief de bijlagen met mogelijke reductiemaatregelen. In hoofdstuk 4 is een actieplan met bijbehorende reductiemaatregelen verder uitgewerkt.

2.1 Controle op inventarisatie van emissies

Een onafhankelijke controle op de emissie-inventarisatie wordt uitgevoerd tegelijkertijd met de Interne Audit, en wordt in het Interne Audit-rapport opgenomen.

2.2 Identificatie grootste verbruikers

De 80% grootste emissiestromen in 2016 van Stork Nederland BV zijn:

- Brandstofverbruik wagenpark (Diesel) 63%
- Elektraverbruik: 21%

2.3 Voorgaande energiebeoordelingen

Dit is voor Stork Nederland BV de eerste keer dat er een energiebeoordeling is uitgevoerd op deze manier. Volgend jaar verwachten wij meer te kunnen zeggen over de voortgang. De energiebeoordeling is uitgevoerd op basis van de gegevens van 2014 en 2015. Gezien de grote van het bedrijf is het niet haalbaar om jaarlijks een energie scan uit te laten voeren. Wel kan er jaarlijks gekeken worden naar het energieverbruik en verdere mogelijkheden om inzicht en reductie te verbeteren.

2.4 Verbeterpotentieel

Verbetering in inzicht

Om in de toekomst een beter inzicht in de grootste verbruikers te krijgen van Stork Nederland BV en Stork Asset Management Consultancy, kan het volgende verbeterd worden:

- Verbeterde kilometer registratie zodat er meer inzicht in de verbruiken van materieel wordt verkregen per B.V.
- Stimuleren van medewerkers voor het bijhouden van hun bandenspanning
- Uitstoot relateren aan zowel de omzet als gereden kilometers om een beter beeld te krijgen van de relatieve uitstoot

Reductiepotentieel

De maatregelen die uit de energiescans naar voren zijn gekomen zijn onderverdeeld per locatie. Deze staan verder beschreven in het energie-audit rapport.

De geselecteerde maatregelen zijn opgenomen in het CO2-reductieplan.

3 Hoofddoelstelling

3.1 Vergelijking met sectorgenoten

Vanuit de CO2-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Daarom is voor het opstellen van de doelstelling onderzocht welke maatregelen en doelstellingen sectorgenoten ambiëren. Stork Nederland BV schat zichzelf op het gebied van CO2-reductie in als middenmoter vergeleken met sectorgenoten. Dit op grond van de vele maatregelen die zij al hebben doorgevoerd om het wagenpark te verduurzamen. Op basis hiervan zal de reductiedoelstelling vergelijkbaar zijn met die van sectorgenoten. Voor het wagenpark zien zij beperktere mogelijkheden voor verdere reductie. Voor het energiegebruik zien zij nog wel voldoende reductie kansen. Een aantal van de sectorgenoten van Stork NL zitten al wel op niveau 5 maar hebben een gemiddelde doelstelling in vergelijking met andere sectoren.

Volgens de maatregelenlijst van SKAO behaald Stork Nederland BV een overall gemiddelde score van A-Standaard.

Enkele voorbeelden van sectorgenoten die in het bezit zijn van het CO2-bewust Certificaat hebben de volgende doelstellingen:

- **Sectorgenoot 1 | Spie Nederland B.V.**
Zij hebben als doel gesteld om 10% CO2 op scope 1 en 2 te reduceren in 4 jaar
- **Sectorgenoot 2 | Engie**
Zij hebben als doel gesteld om 19% CO2 op scope 1 en 2 te reduceren in 6 jaar.
Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:
 - Bewustwording creëren
 - Mobiliteit verduurzamen (o.a. carpoolen stimuleren, videoconferencing, flexplekken, etc.)
 - Vastgoed (o.a. aanvullende energieaudits, inkoop groene stroom, LED verlichting)

3.2 Hoofddoelstelling

Stork Nederland BV heeft als doel gesteld om in de komende drie jaar, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO2-reductie te realiseren.

Scope 1 en 2 doelstellingen Stork Nederland BV
Stork Nederland BV wil in 2020 ten opzichte van 2016 12% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstelling wordt gerelateerd aan omzet.

Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen als volgt:

- Scope 1: 2% reductie in 2020 ten opzichte van 2016
- Scope 2: 10% reductie in 2020 ten opzichte van 2016

De reden dat de scope 1 doelstelling relatief laag ligt heeft er mee te maken dat de Stork Holding in Nederland in de afgelopen jaren al verschillende maatregelen heeft doorgevoerd om het eigen wagenpark te verduurzamen. Een deel van de maatregelen die zij gaan uitzetten zijn deels in het verleden al uitgerold. Hierdoor ligt de verwachte reductie wat lager. Zij zien behalve gedragsverandering niet veel opties meer voor de komende jaren. Hiervoor is Stork NL grotendeels afhankelijk van het beleid van de holding.

3.2.1 Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de bedrijfsauto's en busjes. Omdat de meeste maatregelen al zijn uitgevoerd ligt deze doelstelling wat lager dan gemiddeld in de sector. Echter door te sturen op gedragsverandering en het leasebeleid nog verder aan te passen verwachten zij nog ongeveer 2% reductie in de komende drie jaar te kunnen behalen. Deze reductie is gerelateerd aan het totaal aantal gereden kilometers.

3.2.2 Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik kantoren

Om het elektraverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnteriseerd die op Stork Nederland BV van toepassing zijn. Bij een overgang naar 75% bio-stroom is ingeschat dat de uitstoot met 48,8% afneemt in de komende drie jaar wat leidt tot een reductie van 10% op de footprint. Om dit te kunnen monitoren wordt de voortgang gekoppeld aan het aantal graaddagen.

4 Maatregelen reductieplan

In onderstaande tabel worden de maatregelen van het huidige reductieplan weergegeven.

Maatregel	Emissies	Planning
Overstappen naar Nederlandse groene Bio-stroom (65% reductie)	Scope 2	2017
Waar mogelijk verlichting vervangen voor LED	Scope 2	Natuurlijk vervangmoment
Leasebeleid aanpassen; alleen nog auto's met energie label A (natuurlijke vervangingsmomenten)	Scope 1	Bij vervanging (2016-2020)
Evaluëren van bedrijfswagenpark op verschillende locaties en zo mogelijk vervangen van bedrijfswagens voor elektrische auto's	Scope 1	Q3/Q4 2017
Mobiliteitsbudget invoeren (ook voor leaserijders) om OV en fiets te stimuleren	Scope 1	Q3/Q4 2016
E-driver actief uitzetten in de organisatie - sturen op rijgedrag	Scope 1	2016-2017
Verplichting tot het invullen van de kilometerstanden - geeft inzicht in brandstofverbruik per km	Scope 1	2016-2017
Bandenspanning onder de aandacht brengen met E-driver en pompen faciliteren (bij positieve ervaring Istimewa)	Scope 1	Q2/Q4 2018
Bezoekers informeren over mogelijkheden openbaar vervoer	Scope 1	2016-2017
Vervangen buitenverlichting voor LED lampen	Scope 2	Natuurlijk vervangmoment
Weersafhankelijke regeling gebouwen volgens EED vestiging rapportages (mei 2016)	Scope 2	2017-2021
Aanwezigheidsschakelaars gebouwen volgens EED vestiging rapportages (mei 2016)	Scope 2	2017-2021

Zoals eerder in dit hoofdstuk al is benoemd heeft Stork in de afgelopen jaren verschillende maatregelen getroffen om het wagenpark te verduurzamen. Deze maatregelen staan deels benoemd in de Energieaudits. De volgende maatregelen zijn reeds uitgevoerd in de afgelopen jaren:

Maatregel	Emissiestroom
Medewerkers mogen de 25% minste zuinige leasewagens en bestelbusjes niet kiezen, inmiddels heeft 63% van de personenwagens bij Stork energielabel A.	Scope 1: Brandstof Scope 1: Brandstof
In het leasereglement staat dat medewerkers geacht worden om zuinig te rijden en de banden op de juiste spanning te houden.	Scope 1: Brandstof
Stork kan de blackboxen van voertuigen op afstand uitlezen, waardoor goed zicht is op het gebruik van voertuigen. Als voertuigen veel stil staan, worden deze elders ingezet zodat het wagenpark optimaal wordt ingezet en er niet onnodig extra voertuigen worden aangeschaft.	Scope 1: Brandstof
Op grote locaties zijn oplaadpunten voor elektrische auto's aanwezig.	Scope 1: Brandstof
Medewerkers wonen grotendeels in de omgeving van het bedrijf.	Scope 1: Brandstof
Als medewerkers meerdere dagen op grote afstand van huis werken, kunnen zij overnachten. Stork heeft hiervoor een afspraak met Hogeboom vakantieparken	Scope 1: Brandstof

Als meerdere medewerkers naar een zelfde locatie reizen, carpoolen zij waar mogelijk.	Scope 1: Brandstof
Contacten tussen de Stork locaties worden steeds vaker via Skype/Telcon gedaan, zodat minder wordt gereisd.	Scope 1: Brandstof
Vliegkilometers zijn verminderd, door steeds meer met videoconferencing te werken voor buitenlandse contacten	Scope 1: Brandstof
Openbaar vervoer voor woon-werkverkeer wordt volledig vergoed vanaf 55 kilometer enkele reis.	Scope 1: Brandstof
Stork heeft een fietsplan waarmee medewerkers met fiscale korting een fiets kunnen aanschaffen.	Scope 1: Brandstof
Thuiswerken is mogelijk voor functies waar fysieke aanwezigheid niet vereist is.	Scope 1: Brandstof
Duurzame verlichting gerealiseerd bij deel binnenverlichting	Scope 2: elektriciteit
Aanwezigheidsmelders in ruimten waar weinig medewerkers komen	Scope 2: elektriciteit

5 Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

5.1 Actieve deelname

Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Voortgang initiatief

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

5.2 Lopende initiatieven

Energy Valley

Door Stork Nederland BV wordt deelgenomen aan het Energy Valley initiatief.

Stichting Energy Valley werkt met bedrijven, kennisinstellingen en overheden samen aan het versterken van de Noord-Nederlandse economie, door marktkansen op het gebied van schone en innovatieve energie om te zetten in banen en bedrijvigheid.

De nadruk bij dit initiatief ligt op de ontwikkeling en toepassing van marktinnovaties voor een klimaat neutrale energievoorziening zodat verduurzaming en economische groei hand in hand gaan (groene groei). Als clusterorganisatie vervullen zij een schakelrol tussen markt & overheid, onderzoek & toepassing, grootbedrijf & mkb. Ze ontwikkelen geen eigen projecten, maar fungeren als verbinder van ideeën, mensen en belangen om nieuwe investeringen te stimuleren. Ze zetten hun vakinhoudelijke kennis, brede relatienetwerk en organiserende vermogen in om op projectbasis krachten te bundelen, creatieve oplossingen te bedenken en barrières weg te nemen.

Stork NL neemt deel aan het bedrijvenplatform en betaalt hier ook contributie voor. De participatie bestaat uit:

- Kennissessies duurzame economie
- Actieve deelname in werkgroepen over o.a. (Bio) LNG, Biomassa, Wind, Waterstof
- Het verzorgen van een pitch over de duurzame activiteiten van Stork (b.v. bij een wedstrijd van FC Groningen)

Daarnaast zijn we als Stork Competence Renewable Energy lid van de volgende platformen:

- LNG Platform
- Waterstof platform
- Wind platform
- Biomassa Platform Nederland

Energy Valley helpt ons ook met het in contact komen met projectontwikkelaars en overheden e.d.

Om deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Factuur contributie Energy Valley
- Verslagen Presentaties en bijeenkomsten waaronder;
 - 8 juni - DNV.GL - presentatie waterstof of niet(s)?
 - 30 mei - TKI Informatiebijeenkomst Euroborg
 - 31 mei - Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - presentatie Groen Gas (Energy valley)
 - 15 mei - Green Hydrogen Economy - presentatie namens TU Delft en Noordelijke Innovation Board
 - 17 mei - Gemeente Emmen - presentatie New Emmergy

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	70 uur * 4 personen (€100 per uur)	€ 28.000,00
Contributie Energy Valley	Jaarlijks	€ 350,00
Totaal	Jaarlijks	€ 28350,-

Bijlage A | Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Onderstaand is een inventarisatie uitgevoerd van mogelijke reductie initiatieven.

Sector- en keteninitiatieven omtrent CO₂-reductie	
<p>Initiatieven van sectorgenoten/regionale initiatieven Inventariseer welke initiatieven er bij sectorgenoten en in de regio nog meer spelen, aanvullend op onderstaande algemene initiatieven!</p>	
<p>Nederland CO₂ Neutraal Werken aan CO₂-reductie kan ook leuk zijn! Dat is de boodschap die de oprichters van het initiatief Nederland CO₂ Neutraal haar deelnemers meegeven. Het doel achter het initiatief is het actief informeren en betrekken van bedrijven bij de verschillende mogelijkheden om CO₂-reductie te bewerkstelligen. Dit wordt niet alleen gerealiseerd door het verstrekken van informatie, maar ook door het organiseren van bijeenkomsten en werkgroepen.</p>	<p>http://nlco2neutraal.nl/</p>
<p>Duurzameleverancier.nl Sectorinitiatief van Movares. Samen met andere marktpartijen uit de sector (van ingenieursbureaus tot aannemers) bouwt Movares aan een platform van partijen die hun leveranciers actief ondersteunen in het opzetten en uitvoeren van duurzame bedrijfsvoering, te beginnen door bij de belangrijkste leveranciers na te vragen wat zij op dit gebied al doen.</p>	<p>https://www.duurzameleverancier.nl/</p>
<p>Energy Valley Stichting Energy Valley werkt met bedrijven, kennisinstellingen en overheden samen aan het versterken van de Noord-Nederlandse economie, door marktkansen op het gebied van schone en innovatieve energie om te zetten in banen en bedrijvigheid.</p>	<p>Stork is actief lid van dit initiatief en neemt deel aan lezingen, werkgroepen en diverse activiteiten.</p> <p>https://www.energyvalley.nl/</p>
<p>Lean and Green Lean and Green is een stimuleringsprogramma voor bedrijven en overheid dat wordt uitgevoerd door Connekt. Het stimuleert organisaties om te groeien naar een hoger duurzaamheidsniveau door maatregelen te nemen die niet alleen kosten besparen, maar gelijktijdig milieubelasting reduceren.</p>	<p>http://lean-green.nl/</p>
<p>Beter Benutten Een platform van het ministerie van Infrastructuur en Milieu naar aanleiding van het programma Beter Benutten. Rijk, regio en bedrijfsleven nemen in dit programma samen innovatieve maatregelen om de bereikbaarheid in de drukste regio's te verbeteren.</p>	<p>http://www.beterbenutten.nl/</p>
<p>Low Car Diet - stichting Urgenda Low Car Diet is de grootste duurzame mobiliteitswedstrijd in Nederland tussen bedrijven en collega's onderling. Het Low Car Diet brengt bedrijven, Organisaties en medewerkers in aanraking met verschillende vormen van duurzaam vervoer. Workshops en online tools leveren informatie over CO₂ reductie.</p>	<p>http://www.lowcardiet.nl/</p>